

Glottodydaktyka i metodyka

AGNIESZKA JASIŃSKA

UNIwersytet Pedagogiczny
CENTRUM BADAŃ NAD EDUKACJĄ
I INTEGRACJĄ MIGRANTÓW
PORTAL POLSKIIKROPKA.PL

GLOTTODYDAKTYKA to:

Nauka zajmująca się badaniem procesów nauczania i uczenia

METODYKA TO:

zastosowanie w praktyce zaleceń glottodydaktycznych

Polski jako ojczysty i polski jako obcy

Polski jako ojczysty:

Dziecko, które przychodzi do szkoły, ma opanowane podsystemy językowe:

fonię,

słownictwo,

gramatykę.

Od początku uczy się pisowni.

Ma też opanowane sprawności mówienia i rozumienia ze słuchu

Od początku uczy się pisanie i czytania.

Polski jako obcy

Osoba ucząca się polskiego jako obcego nie uczestniczy w komunikacji w języku polskim, bo nie posiada kompetencji językowej w zakresie podsystemów, czyli:

fonii,
grafii,
słownictwa,
gramatyki.

Nie może więc budować kompetencji komunikacyjnej, nie może:

czytać,
pisać,
rozumieć,
mówić.

Kim jest kompetentny użytkownik języka? Co to znaczy znać język obcy?

Kompetentny użytkownik języka umie skutecznie zdobyć informacje w **MOWIE I W PIŚMIE** w sposób poprawny i w odpowiedniej sytuacji. Posiada od **KOMPETENCJĘ KOMUNIKACYNĄ**.

Rozumie on nieskończoną ilość zdań, umie budować nieskończoną ilość zdań, a więc ma on **KOMPETENCJĘ LINGWISTYCZNĄ** Kompetentny użytkownik języka umie skutecznie zdobyć, przetworzyć i wykorzystać informację.

Budulcem kompetencji lingwistycznej jest
znajomość **PODSYSTEMÓW JĘZYKOWYCH:**

graficznego

fonicznego

leksykalnego

gramatycznego

Kompetentny użytkownik używa środków językowych z poszczególnych podsystemów w obrębie **SPRAWNOŚCI JĘZYKOWYCH**:

receptywnych (słuchanie ze zrozumieniem, czytanie ze zrozumieniem)

produktywnych (mówienie i pisanie)

interakcyjnych (pozwalających łączyć słuchanie z mówieniem i czytanie z pisanie)

mediacyjnych (pozwalających operować tekstem i zawartą w nim informacją, np. streszczać, relacjonować wypowiedź, tłumaczyć ją)

Oprócz tego kompetentny użytkownik posiada:

kompetencje społeczną
dyskursu językowego
socjolingwistyczną
socjokulturową
strategiczną

Czyli:

- potrafi nawiązać rozmowę, podtrzymać ją i zakończyć
- umie różnicować wypowiedzi w zależności od tego, do kogo się zwraca
- zna fakty i normy kulturowe rządzące komunikacją
- wyraża chęć wchodzenia w interakcję
- umie poradzić sobie z trudnościami w komunikacji

Schemat lekcji według Hanny Komorowskiej

1. Prezentacja
2. Ćwiczenia wdrożeniowe (związane z kompetencją językową)
3. Ćwiczenia sprawnościowe (związane z kompetencją komunikacyjną)
4. swobodna praktyka językowa (związana z kompetencją komunikacyjną, ćwiczeniami nastawionymi na produkcję – pisanie i mówienie)

Narzędzia pomagające w ocenie stopnia
opanowania języka obcego

Europejski system opisu
kształcenia językowego

Europejskie Portfolio Językowe

Podstawowe
dokumenty
programowe

PROJEKT RADY EUROPY

CELE:

- UJEDNOLICENIE POLITYKI JĘZYKOWEJ W EUROPIE
- WPROWADZENIE WSPÓLNEJ TERMINOLOGII DYDAKTYCZNEJ
- WPROWADZENIE JEDNOLITEGO OPISU SKAL BIEGŁOŚCI JĘZYKOWEJ

ESOKJ

POZIOM A1

Osoba posługująca się językiem na tym poziomie rozumie i potrafi stosować **podstawowe** zwroty potoczne i wyrażenia dotyczące życia codziennego.

Potrafi przedstawiać siebie i innych oraz formułować pytania z zakresu życia prywatnego, dotyczące np. miejsca, w którym mieszka, ludzi, których zna i rzeczy, które posiada.

Potrafi prowadzić **prostą** rozmowę, pod warunkiem, że rozmówca mówi **wolno, zrozumiale i jest gotowy do pomocy**.

ESOKJ

POZIOM B1

Osoba posługująca się językiem na tym poziomie rozumie znaczenie **głównych** wątków przekazu zawartego w **jasnych, standardowych** wypowiedziach, które dotyczą **znanych** jej spraw i zdarzeń typowych dla pracy, szkoły, czasu wolnego itd.

Potrafi radzić sobie **z większością** sytuacji komunikacyjnych, które mogą się zdarzyć podczas podróży w rejonie, gdzie mówi się danym językiem. Potrafi tworzyć **proste, spójne** wypowiedzi na tematy, które są jej **znane** lub które **ją interesują**.

Potrafi opisywać doświadczenia, wydarzenia, marzenia, nadzieje i aspiracje, **krótco** uzasadniając bądź wyjaśniając swoje opinie i plany.

ESOKJ

Poziom C1

Osoba posługująca się językiem na tym poziomie rozumie **szeroki zakres trudnych, dłuższych** tekstów, dostrzegając także znaczenia **ukryte**, wyrażone pośrednio.

Potrafi wypowiadać się **płynnie, spontanicznie, bez większego trudu** odnajdując właściwe sformułowania.

Skutecznie i swobodnie potrafi posługiwać się językiem w kontaktach towarzyskich i społecznych, edukacyjnych bądź zawodowych.

Potrafi formułować **jasne, dobrze zbudowane, szczegółowe wypowiedzi** dotyczące **złożonych** problemów, sprawnie i właściwie posługując się regułami organizacji wypowiedzi, łącznikami i wskaźnikami zespolenia tekstu.

Tabela 2. **Poziomy biegłości językowej: samoocena** (Common Reference Levels: self assessment grid)

		A1	A2	B1	B2	C1	C2
R O Z U M I E N I E	Słuchanie	Potrafię zrozumieć znane mi słowa i bardzo podstawowe wyrażenia dotyczące mnie osobiście, mojej rodziny i bezpośredniego otoczenia, gdy tempo wypowiedzi jest wolne a wymowa wyraźna.	Potrafię zrozumieć wyrażenia i najczęściej używane słowa, związane ze sprawami dla mnie ważnymi (np. podstawowe informacje, dotyczące mnie i mojej rodziny, zakupów, miejsca i regionu zamieszkania, zatrudnienia). Potrafię zrozumieć główny sens zawarty w krótkich, prostych komunikatach i ogłoszeniach.	Potrafię zrozumieć główne myśli zawarte w jasnej, sformułowanej w standardowej odmianie języka wypowiedzi na znane mi tematy, typowe dla domu, szkoły, czasu wolnego itd. Potrafię zrozumieć główne wątki wielu programów radiowych i telewizyjnych, traktujących o sprawach bieżących lub o sprawach interesujących mnie prywatnie lub zawodowo – wtedy, kiedy te informacje są podawane stosunkowo wolno i wyraźnie.	Potrafię zrozumieć dłuższe wypowiedzi i wykłady oraz nadążać za skomplikowanymi nawet wywodami – pod warunkiem, że temat jest mi w miarę znany. Rozumiem większość wiadomości telewizyjnych i programów o sprawach bieżących. Rozumiem większość filmów w standardowej odmianie języka.	Rozumiem dłuższe wypowiedzi, nawet jeśli nie są one jasno skonstruowane i kiedy związki logiczne są w nich jedynie implikowane, a nie wyrażone bezpośrednio. Bez większych trudności rozumiem programy telewizyjne i filmy.	Nie mam żadnych trudności ze zrozumieniem jakiegokolwiek wypowiedzi mówionej – słuchanej „na żywo” czy odbieranej za pośrednictwem mediów – nawet przy szybkim tempie mówienia rodzimego użytkownika języka, pod warunkiem jednak, iż mam trochę czasu, by przyzwyczaić się do nowego akcentu.
	Czytanie	Rozumiem znane nazwy, słowa i bardzo proste zdania, np.: na tablicach informacyjnych i plakatach lub w katalogach.	Potrafię czytać bardzo krótkie, proste teksty. Potrafię znaleźć konkretne, przewidywalne informacje w prostych tekstach dotyczących życia codziennego, takich jak ogłoszenia reklamy, prospekty, karty dań, rozkłady jazdy. Rozumiem krótkie, proste listy prywatne.	Rozumiem teksty składające się głównie ze słów najczęściej występujących, dotyczących życia codziennego lub zawodowego. Rozumiem opisy wydarzeń, uczuć i pragnień zawarte w prywatnej korespondencji.	Czytam ze zrozumieniem artykuły i reportaże dotyczące problemów współczesnego świata, w których piszący prezentują określone stanowiska i poglądy. Rozumiem współczesną prozę literacką.	Rozumiem długie i złożone teksty informacyjne i literackie, dostrzegając i doceniając ich zróżnicowanie pod względem stylu. Rozumiem artykuły specjalistyczne i dłuższe instrukcje techniczne, nawet te niezwiązane z moją dziedziną.	Rozumiem z łatwością praktycznie wszystkie formy języka pisanego, włączając w to abstrakcyjne lub językowo skomplikowane teksty, takie jak podręczniki, artykuły specjalistyczne i dzieła literackie.
M Ó W I E N I E	Interakcja	Potrafię brać udział w rozmowie pod warunkiem, że rozmówca jest gotów powtarzać lub inaczej formułować swoje myśli, mówiąc wolniej oraz pomagając mi ująć w słowa to, co usiłuję powiedzieć. Potrafię formułować proste pytania dotyczące najlepiej mi znanych tematów lub najpotrzebniejszych spraw – i odpowiadać na tego typu pytania.	Potrafię brać udział w zwykłej, typowej rozmowie wymagającej prostej i bezpośredniej wymiany informacji na znane mi tematy. Potrafię sobie radzić w bardzo krótkich rozmowach towarzyskich, nawet jeśli nie rozumiem wystarczająco dużo, by samemu podtrzymać rozmowę.	Potrafię sobie radzić w większości sytuacji, w których można się znaleźć w czasie podróży po kraju lub regionie, gdzie mówi się danym językiem. Potrafię – bez uprzedniego przygotowania – włączyć się do rozmów na znane mi tematy prywatne lub dotyczące życia codziennego (np.: rodziny, zainteresowań, pracy, podróżowania, wydarzeń bieżących).	Potrafię się porozumiewać na tyle płynnie i spontanicznie, że mogę prowadzić dość swobodne rozmowy z rodzimymi użytkownikami języka. Potrafię brać czynny udział w dyskusjach na znane mi tematy, przedstawiając swoje zdanie i broniąc swoich poglądów.	Potrafię się wypowiadać płynnie i spontanicznie, bez zbyt widocznego namysłu, w celu znalezienia właściwych sformułowań. Potrafię skutecznie porozumiewać się w kontaktach towarzyskich i sprawach zawodowych. Potrafię precyzyjnie formułować swoje myśli i poglądy, zręcznie nawiązując do wypowiedzi rozmówców.	Potrafię bez żadnego wysiłku brać udział w każdej rozmowie czy dyskusji. Dobrze znam i odpowiednio stosuję wyrażenia idiomatyczne i potoczne. Wyrażam się płynnie, subtelnie różnicując odcienie znaczeń. Jeśli nawet miewam pewne problemy z wyrażeniem czegoś, potrafię tak przeformułować swoje wypowiedzi, że rozmówcy są właściwie nieświadomi moich braków.

M O W I E N I E	Produkcja	Potrafię używać prostych wyrażień i zdań, aby opisać miejsce, gdzie mieszkam oraz ludzi, których znam.	Potrafię posłużyć się ciągiem wyrażień i zdań, by w prosty sposób opisać swoją rodzinę, innych ludzi, warunki życia, swoje wykształcenie, swoją obecną i poprzednią pracę.	Potrafię łączyć wyrażenia w prosty sposób, by opisywać przeżycia i zdarzenia, a także swoje marzenia, nadzieje i ambicje. Potrafię krótko uzasadniać i objaśniać własne poglądy i plany. Potrafię relacjonować wydarzenia i opowiadać przebieg akcji książek czy filmów, opisując własne reakcje i wrażenia.	Potrafię formułować przejrzyste, rozbudowane wypowiedzi na różne tematy związane z dziedzinami, które mnie interesują. Potrafię wyjaśnić swój punkt widzenia w danej kwestii oraz podać argumenty za i przeciw względem możliwych rozwiązań.	Potrafię formułować przejrzyste i szczegółowe wypowiedzi dotyczące skomplikowanych zagadnień, rozwijać w nich wybrane podtematy lub poszczególne kwestie i kończyć je odpowiednią konkluzją.	Potrafię przedstawić płynny, klarowny wywód lub opis sformułowany w stylu właściwym dla danego kontekstu, w sposób logiczny i skuteczny, ułatwiający odbiorcy odnotowanie i zapamiętanie najważniejszych kwestii.
P I S A N I E	Pisanie	Potrafię napisać krótki, prosty tekst na widokówce, np.: z pozdrowieniami z wakacji. Potrafię wypełniać formularze (np.: w hotelu) z danymi osobowymi, takimi jak nazwisko, adres, obywatelstwo.	Potrafię pisać krótkie i proste notatki lub wiadomości wynikające z doraźnych potrzeb. Potrafię napisać bardzo prosty list prywatny, na przykład dziękując komuś za coś.	Potrafię pisać proste teksty na znane mi lub związane z moimi zainteresowaniami tematy. Potrafię pisać prywatne listy, opisując swoje przeżycia i wrażenia.	Potrafię pisać zrozumiałe, szczegółowe teksty na dowolne tematy związane z moimi zainteresowaniami. Potrafię napisać rozprawkę lub opracowanie, przekazując informacje lub rozważając argumenty za i przeciw. Potrafię pisać listy, podkreślając znaczenie, jakie mają dla mnie dane wydarzenia i przeżycia.	Potrafię się wypowiadać w zrozumiałych i dobrze zbudowanych tekstach, dosyć szeroko przedstawiając swój punkt widzenia. Potrafię pisać o złożonych zagadnieniach w prywatnym liście, w rozprawce czy opracowaniu, podkreślając kwestie, które uważam za najistotniejsze. Potrafię dostosować styl tekstu do potencjalnego czytelnika.	Potrafię pisać płynne, zrozumiałe teksty, stosując odpowiedni w danym przypadku styl. Potrafię pisać o złożonych zagadnieniach w listach, opracowaniach lub artykułach, prezentując poruszane problemy logicznie i skutecznie, tak by ułatwić odbiorcy zrozumienie i zapamiętanie najważniejszych kwestii. Potrafię pisać streszczenia i recenzje prac specjalistycznych i utworów literackich.

EUROPEJSKIE PORTFOLIO JĘZYKOWE

TABELA SAMOCENY

To jedna z tabel z tej grubej książki (s. 2). Eksperti Rady Europy opracowali ją dla wszystkich ludzi uczących się języków – dzieci i dorosłych – początkujących w nauce (A1- A2), średnio zaawansowanych (B1- B2) i zaawansowanych (C1- C2). Jeśli chcesz, mama, tata lub nauczyciel pomogą Ci ją zrozumieć.

	A1	A2	B1	B2	C1	C2
Rozumienie	Gdy słucham: Potrąfię zrozumieć znane mi słowa i bardzo podstawowe wyrażenia, dotyczące mnie o sobie, mojej rodzinie i bezpośredniego otoczenia, gdy tempo wypowiedzi jest wolne a wyśwół wyraźny.	Potrąfię zrozumieć wyrażenia i najczęściej używane słowa, związane ze sprawami dla mnie ważnymi (np. podstawowe informacje, dotyczące mnie i mojej rodziny, zakupów, miejsca i regionu zamieszkania, zatrudnienia). Potrąfię zrozumieć główne sens zawarty w wiadomości, prostych komunikatach i ogłoszeniach.	Potrąfię zrozumieć główne myśli zawarte w jasnej, sformułowanej w standardowy sposób wypowiedzi na znane mi tematy, typowe dla domu, szkoły, czasu wolnego itd. Potrąfię zrozumieć główne wątki wielu programów radiowych i telewizyjnych, traktujących o sprawach bieżących lub o sprawach interesujących mnie prywatnie lub zawodowo – wtedy, kiedy ta informacja się pojawia w standardowej ilości i wyrażeniach.	Potrąfię zrozumieć dłuższe wypowiedzi i wyrażenia oraz sądzić o słownictwie i lekturze, związek logiczny są w nich jedynie implikowane, a nie wyrażone bezpośrednio. Bez większych trudności rozumiem programy telewizyjne i filmy.	Rozumiem dłuższe wypowiedzi, nawet jeśli nie są one jasne o słownictwie i lekturze, związek logiczny są w nich jedynie implikowane, a nie wyrażone bezpośrednio. Bez większych trudności rozumiem programy telewizyjne i filmy.	Nie mam żadnych trudności ze zrozumieniem jakiegokolwiek wypowiedzi mówionej – słuchanej „na żywo” czy odbieranej za pośrednictwem mediów – nawet przy szybkim tempie mówienia rodzimego użytkownika języka, pod warunkiem jednak, iż mam trochę czasu, by przyzwyczaić się do nowego akcentu.
Rozumienie	Gdy czytam: Rozumiem znane nazwy, słowa i bardzo proste zdania, np. na tablicach informacyjnych i plakatach lub w katalogach.	Potrąfię czytać bardzo krótkie, proste teksty. Potrąfię znaleźć konkretne, przewidywalne informacje w prostych tekstach, dotyczących życia codziennego, takich jak ogłoszenia, reklamy, prospekty, listy drog, rozkłady jazdy. Rozumiem krótkie, proste listy prywatne.	Rozumiem teksty składające się głównie z sekcji w najczęstszym występujących, dotyczących życia codziennego lub zawodowego. Rozumiem opisy wydarzeń, uczuć i pragnień zawartych w prywatnej korespondencji.	Czytam ze zrozumieniem artykuły i raporty dotyczące problemów współczesnego świata, w których piszący prezentują określone stanowisko i poglądy. Rozumiem podstawową strukturę literatury.	Rozumiem długie i złożone teksty informacyjne i literackie, dostępując do określonych źródeł informacji o odwołaniu się do określonych specjalistycznych i dłuższych struktur technicznych, nawet niekiedy z moją pomocą.	Rozumiem z łatwością praktycznie wszystkie formy języka pisanego, włącznie z abstrakcyjnymi lub językowo skomplikowanymi tekstami, takimi jak podęczniki, artykuły specjalistyczne i dzieła literackie.
Mówienie	Gdy rozmawiam z kimś: Potrąfię brać udział w rozmowie pod warunkiem, że rozmówca jest gotów powtórzyć lub inaczej sformułować swoje myśli, mówiąc wolniej oraz pomagając mi użyć w słowo to, co usiłuję powiedzieć. Potrąfię formułować proste pytania dotyczące najlepiej mi znanych tematów lub na potrzebniejszych sprawach – i odpowiadać na tego typu pytania.	Potrąfię brać udział w zwykłej, typowej rozmowie, wymagającej prostej i bezpośredniej wymiany informacji o znanych mi tematach. Potrąfię sobie radzić w bardzo krótkich rozmowach zawodowych, nawet jeśli nie jestem wystarczająco doświadczone w podtrzymaniu rozmowy.	Potrąfię sobie radzić w większości sytuacji, w których można się znaleźć w czasie podróży po kraju lub regionie, gdzie mówię się danym językiem. Potrąfię – bez uprzedniego przygotowania – wyrazić się do rozmówcy o znanych mi tematach prywatnych lub dotyczących życia codziennego (np. rodziny, zainteresowań, pracy, podrobów, wydarzeń bieżących).	Potrąfię się porozumiewać w stylu płynnym i spontanicznym, z nieograniczoną swobodą w rozmowie z różnymi użytkownikami języka. Potrąfię brać czynny udział w dyskusjach na znanych mi tematach, przedstawiając swoje zdanie i broniąc swoich poglądów.	Potrąfię się wypowiadać płynnie i spontanicznie, bez zbyt widocznego namyślenia się w celu znalezienia właściwych sformułowań. Potrąfię skutecznie porozumiewać się w kontekstach zawodowych i w sprawach publicznych. Potrąfię precyzyjnie formułować swoje myśli i poglądy, zgodnie nawiązując do wypowiedzi rozmówców.	Potrąfię bez żadnego wysiłku brać udział w każdej rozmowie czy dyskusji. Dobrze znam i odpowiadnio stosuję wyrażenia idiomatyczne i potoczne. Wyrażam się płynnie, subtelnie nawiązując do tematu, znacząc i samemu stwarzam pewne problemy z wyrażeniem czegoś, potrąfię tak reformułować swoje wypowiedzi, że rozmówcy są właściwie niedoświadczeni moich braków.
Mówienie	Gdy mówię: Potrąfię używać prostych wyrażeń i zdań, aby opisać miejsce, gdzie mieszkam oraz ludzi, których znam.	Potrąfię posługiwać się prostymi wyrażeniami i zdaniem, aby opisać swoje życie, swoje wyrażenia, swoje obecność i poprosić o pomoc.	Potrąfię używać wyrażeń w prosty sposób, by opisywać przeszłość i zdarzenia, a także swoje marzenia, nadzieje i ambicje. Potrąfię krótko opisać i opisać własne poglądy i plany. Potrąfię młodo nową wyrażenie i opowiadać proste historie i opisywać filmy, opisywać własne reakcje i wrażenia.	Potrąfię formułować przejrzyste, rozbudowane wypowiedzi na różne tematy związane z dziedzinami, które mnie interesują. Potrąfię wyrazić swój punkt widzenia w danej kwestii oraz podać argumenty za i przeciw, względem różnych rozwiązań.	Potrąfię formułować przejrzyste i szczegółowe wypowiedzi, dotyczące słownictwa i lektury, związek logiczny są w nich wyraźnie odwołany lub posługując się kwantyfikacją, je odpowiednią konkluzją.	Potrąfię przedstawić płynnie, klarownie wywód lub opis, sformułowany w stylu wyśwół, dla danego kontekstu, w sposób logiczny i skuteczny, stawiający odbiorcy o dotowaniu i zapamiętaniu najważniejszych kwestii.
Pisanie	Gdy piszę: Potrąfię napisać krótki, prosty tekst na wiadomości, np. z pozdrowieniami z wakacji. Potrąfię wyrazić formułami (np. w formie) z danymi osobowymi, takimi jak nazwisko, adres, obywatelstwo.	Potrąfię pisać krótkie i proste notatki lub wiadomości wynikające z danych potrzeb. Potrąfię napisać listy do przyjaciół i rodziny, a przy okazji podziękować komuś za coś.	Potrąfię pisać proste teksty na znane mi lub związane z moimi zainteresowaniami tematy. Potrąfię pisać prywatne listy, opisyując swoje przeżycia i wrażenia.	Potrąfię pisać zrozumiałe, szczegółowe teksty na dowolne tematy związane z moimi zainteresowaniami. Potrąfię napisać o sprawach lub opisywać argumenty za i przeciw. Potrąfię pisać listy, podkreślając znaczenie, jakie mają dla mnie dane wydarzenia i przeżycia.	Potrąfię się wypowiadać w zrozumiałym i dobranej budowie tekstach, dostarczając precyzyjnie punkt widzenia. Potrąfię pisać o złożonych zagadnieniach w prywatnym liście, w raporcie czy opracowaniu, o określonej kwestii, które uważam za najistotniejszą. Potrąfię dostosować styl tekstu do potrzeb danego czytelnika.	Potrąfię pisać płynnie, zrozumiale teksty, stosując odpowiednie w danych przypadkach styl. Potrąfię pisać o złożonych zagadnieniach w listach, opracowaniach lub artykułach, precyzyjnie poruszając problemy logiczne i skutecznie, tak by sławcy odbiorcy zrozumienie i zapamiętanie najważniejszych kwestii. Potrąfię pisać długie i skomplikowane prace specjalistyczne i utworów literackich.
	A1	A2	B1	B2	C1	C2

JAK UCZE SIĘ JEZYKÓW?

How do I learn languages? • Comment est-ce que j'apprends des langues ?
Wie lerne ich Sprachen? • Как я учу языку?

Data

Klasa

Język

Zaznacz kolorem, które z niżej podanych
ćwiczeń i zabaw lubisz wykonywać:

lubię

bardzo lubię

uwielbiam

Słucham piosenek
i śpiewam je

Recytuję wierszyki
i wyliczanki

Słucham bajek
i opowiadam je

Czytam

Wypełniam
zeszyt ćwiczeń

Słucham nagrań

O moich marzeniach

Data

Marzenia o językach

Wklej swoje zdjęcie lub swój portret.

Chciałbym/chciałabym uczyć się również innych języków.
Szczególnie podoba mi się język

Chciałbym/chciałabym uczyć się tego języka, ponieważ

Gdy rozmawiam z kimś:

język

data

Potrafię przedstawić się w bardzo prosty sposób.

Potrafię przywitać się i pożegnać w bardzo prosty sposób.

Potrafię podziękować w bardzo prosty sposób.

Potrafię odpowiedzieć w bardzo prosty sposób (używając pojedynczych słów, gestów i mimiki) na pytania, np. *Czy masz psa? Mam. Jak się nazywa? Guzik.*

Potrafię zapytać się w bardzo prosty sposób o to, jak się ktoś nazywa, ile ma lat.

Potrafię prosić w bardzo prosty sposób o przedmioty używając pojedynczych słów, gestów, np. *Proszę o zeszyt.*

A1

Jeżeli w wybranym przez Ciebie języku potrafisz wykonać wszystkie wymienione wyżej umiejętności, to znaczy, że jesteś na poziomie

Konkursy językowe

*Być może brałeś/brałaś udział w konkursach językowych?
A może odniósłeś/odniosłaś w nich sukces?*

Lp.	Temat konkursu	Miejsce konkursu	Data	Twój wynik	Podpis
1					
2					
3					

Podstawowe dokumenty programowe

PROGRAMY NAUCZANIA JĘZYKA POLSKIEGO JAKO OBCEGO POZIOMY A1-C2

Pod redakcją
Iwony Janowskiej
Ewy Lipińskiej
Agnieszki Rabiej
Anny Seretny
Przemysława Turka

Uniwersytet Jagielloński
Wydział Polonistyki

Programy nauczania – co można tam znaleźć?

PODSTAWĄ SĄ ZALECENIA ESOKJ

ZAWARTOŚĆ:

- SZCZEGÓŁOWE OPISY POSZCZEGÓLNYCH POZIOMÓW
- GRUPA DOCELOWA
- CELE OGÓLNE I SZCZEGÓŁOWE
- TREŚCI NAUCZANIA (KATALOGI)
- REALIZACJA PROGRAMU: ZAŁOŻENIA, FORMY PRACY, TECHNIKI
- AUTONOMIA UCZĄCEGO SIĘ – PROPOZYCJE
- EWALUACJA OSIĄGNIĘĆ

Programy nauczania - treści

Katalog tematyczny dla poziomu A1

1. Człowiek	2. Rodzina
3. Życie codzienne	4. Wolny czas
5. Mieszkanie	6. Miejsca
7. Transport	8. Praca
9. Edukacja	10. Żywnienie
11. Zakupy, usługi	12. Zdrowie
13. Środowisko naturalne	

Programy nauczania - treści

Katalog tematyczny dla poziomu B1

1. Człowiek	2. Rodzina
3. Życie codzienne	4. Wolny czas
5. Mieszkanie	6. Miejsca
7. Transport	8. Praca
9. Edukacja	10. Żywnienie
11. Zakupy, usługi	12. Zdrowie
13. Środowisko naturalne	

PLUS:

14 Państwo i społeczeństwo	15. Nauka i technika	16. Media
17. Kultura	18. Inne tematy zainteresowania uczących się	

Programy nauczania

Katalog intencjonalno – pojęciowy

KATEGORIE DLA WSZYSTKICH POZIOMÓW

1. Kontakty społeczne
2. Funkcje informacyjne i mediacyjne
3. Funkcje działania
4. Funkcje modalne
5. Funkcje oceny
6. Funkcje ekspresywne
7. Wyrażanie pojęć ogólnych

Programy nauczania – treści

Katalog gramatyczno – syntaktyczny

Fleksja imienna i czasownikowa

Słowotwórstwo

Składnia

Różnice poziomowe, przykłady:

A1 – słowotwórstwo – nazwy mieszkańców, tworzenie przysłówków

B1 – słowotwórstwo –stopniowanie przymiotników i przysłówków, nazwy czynności

C 1- rzeczowniki abstrakcyjne, zdrobnienia i zgrubienia, rzeczowniki złożone, rzeczowniki i czasowniki z przedrostkami etc... .

Programy i pomoce do nauczania dla dzieci i młodzieży

Agnieszka Rabiej, [Program nauczania języka polskiego jako języka dziedziczonego dla uczniów w wieku wczesnoszkolnym na poziomie podstawowym](#) (pdf)

Anna Młynarczuk-Sokołowska, Katarzyna Szostak-Król, [Językowa podróż po Polsce, poradnik metodyczny z programem nauczania języka polskiego jako obcego](#) (pdf)

Katarzyna Paślawska-Iwanczewska, [Język polski dla cudzoziemców na przykładzie pracy z uczniami pochodzenia ukraińskiego – sugestie wspomagające](#) (pdf)

Małgorzata Pamuła-Behrens, Marta Szymańska, [Adaptacja ramowego programu nauki języka polskiego dla potrzeb przygotowania "Programu nauczania języka polskiego jako drugiego dla oddziałów przygotowawczych w szkołach podstawowych"](#) (pdf)

Małgorzata Pamuła-Behrens, Marta Szymańska, [Metodyka nauczania języka edukacji szkolnej uczniów z doświadczeniem migracji. Metoda JES-PI – matematyka](#) (pdf)

[Inny w polskiej szkole, poradnik dla nauczycieli pracujących z uczniami cudzoziemskimi](#), praca zbiorowa (pdf)

Małgorzata Pamuła-Behrens, Marta Szymańska, [W polskiej szkole. Materiały do pracy z uczniami z doświadczeniem migracji. Przewodnik](#) (pdf)

Wydania papierowe

„Polski dla nas1” Dominika Izdebska-Długosz, ćwiczenia gramatyczne dla uczniów i studentów ze Wschodu, poziom A2/B2

„Postaw kropkę” Jasińska – kultura polska w ćwiczeniach słownikowych, redakcyjnych i konwersacyjnych, POZIOM A2/B1

„Postaw kropkę 2” Jasińska – kultura polska w ćwiczeniach słownikowych, redakcyjnych i konwersacyjnych, poziom A2/B1

„Hurra po polsku 1” Małolepsza, Szymkiewicz – podręcznik do nauczania języka polskiego jako obcego, poziom A1

„O Polsce po polsku” Jasińska, Waliszko, plansze dydaktyczne o kulturze polskiej z ćwiczeniami w mówieniu, poziom A1 i wyżej

Inne pomoce – nie tylko do języka polskiego

Joanna Grzymała-Moszczyńska, Joanna Durlik, Paulina Szydłowska, Halina Grzymała-Moszczyńska, [Język polski – swój czy obcy? O wyzwaniach językowych dzieci powracających z emigracji](#) (pdf)

Marta Piegat-Kaczmarczyk, Zuzanna Rejmer, Agnieszka Kosowicz, [Szkoła integracji międzykulturowej Model pracy międzykulturowej WISE i przykładowe scenariusze zajęć](#)

Anna Młynarczuk-Sokołowska, Katarzyna Szostak-Król, [Różnorodność i inkluzja w edukacji – wybrane aspekty wspierania uczniów z doświadczeniem migracji](#) (pdf)

Maja Branka, Dominika Cieślikowska, [Wielokulturowa biblioteka](#) (pdf)

[Kompetencje kulturowe w edukacji. Przewodnik dla nauczycieli](#), praca zbiorowa (pdf)

Redakcja: Ewa Pawlic-Rafałowska, [Kompetencje międzykulturowe nauczycieli w wielokulturowych miastach Warszawa – Berlin. Kompetencje społeczne. Przewodnik dobrych praktyk dla nauczycieli](#) (pdf)

Kinga Białek, [Międzykulturowość w szkole. Poradnik dla nauczycieli i specjalistów](#) (pdf)

Anna Młynarczuk-Sokołowska, Katarzyna Potoniec, Katarzyna Szostak-Król, [Przygody Innego. Bajki w edukacji międzykulturowej](#) (pdf)

Inne dokumenty

Agnieszka Kozakoszczak, Asystentka międzykulturowa /asystent międzykulturowy w szkole – doświadczenia, wnioski, rekomendacje (pdf)

Ewa Obara-Grączewska, Uczeń obcojęzyczny w szkole, czyli nauczycielskie wyzwania i trudności (pdf)

Wielokulturowość na co dzień – materiały dla nauczycieli, praca zbiorowa (pdf)

Ku wielokulturowej szkole w Polsce. Pakiet edukacyjny z programem nauczania języka polskiego jako drugiego dla I, II i III etapu kształcenia (w szkołach m.st. Warszawy), praca zbiorowa (pdf)

Nauczanie dzieci z doświadczeniem migracji w polskiej szkole – Ukraińcy

Potencjał uczących się

Propozycje programu minimum

Propozycje ćwiczeń, które warto rozważyć
podczas kursu

Charakterystyka uczniów słowiańskich na kursach języka polskiego

Mają świadomość pokrewieństwa między ich językiem a polszczyzną, szczególnie na poziomie słownictwa i gramatyki, co pozwala przenosić elementy tych podsystemów z ich języka rodzimego do języka polskiego (TRANSFER POZYTYWNY)

Dość szybko komunikują się mieszanką ich języka i polszczyzną, ale robią sporo błędów na poziomie grafii, gramatyki, słownictwa. (TRANSFER NEGATYWNY)

Przykłady „przybliżania” języka polskiego Słowianom na początku kursu

Moja nauczycielka jest niska.

Byłem w kinie.

Możesz to przeczytać?

Chciałbym już iść.

Idź w prawo!

To jest mój młodszy syn.

Znasz mojego brata?

Wspólne pola semantyczne w słowiańszczyźnie

Wygląd i charakter

Życie codzienne, rutynowe działania

Szkoła i edukacja

Jedzenie i picie

Zjawiska przyrodnicze i geograficzne

Świat uczuć, rodzina relacje międzyludzkie

Słownictwo – fałszywi przyjaciele

zapamiętać – zapomnieć

trauma

jagoda

stół

zachód

godzina

jutro rano

uroda

Podobieństwa gramatyczne

Fleksja imienna i czasownikowa, przypadki, czasy i tryby

Aspekt dokonany i niedokonany

Zaimki osobowe, dzierżawcze, pytajne

Prefiksy i sufiksy słowotwórcze

Wybrane problemy składniowe: zdanie pojedyncze i złożone, brak następstwa czasów.

PROGRAM MINIMUM – NA DOBRY POCZĄTEK

Jest raczej komunikacyjny niż gramatyczny

Związany jest tematycznie z otoczeniem uczącego się i jego podstawowymi potrzebami.

Każdy typ zadania od gramatyki poprzez wymowę, pisownię, czytanie, rozumienie aż po mówienie może być zbudowany wokół materiału funkcjonalnego.

Podarujmy sobie łamańce językowe w stylu „Chrzęszcz brzmi w trzcinie”, zachęcajmy do uczenia wymowy na funkcjonalnych frazach typu „Dzień dobry, nazywam się...”, „przepraszam, jak dojechać do...”, „Chciałbym zapytać..”, „Czy mogę prosić o ...”.

Fleksja imienna i czasownikowa

Proszę powiedzieć, jak to brzmi w Twoim języku:

Piszesz	czytasz	myjesz	pijesz
---------	---------	--------	--------

Piszemy	czytamy	myjemy	piszemy
---------	---------	--------	---------

Pisać	czytać	myć	pić
-------	--------	-----	-----

Fleksja imienna i czasownikowa

Wczoraj, dziś czy jutro?

Uczę się polskiego.

Rozmawiam przez telefon.

Byłam w kinie.

Pisałam test.

Będę pracować po południu.

Będziemy tu potem.

Wrócili późno.

One nie spały w nocy.

Oboczności

Dębowiec

Jadę do Dębowca.

Kamieniec

Jadę do Kamieńca.

Aspekt

Proszę uzupełnić za pomocą prawidłowych form dokonanych lub niedokonanych:

Pisać – napisać

..... – nauczyć się

Kupować -

Znajdować -

..... - dać

Słowotwórstwo

ROZ - - OWAĆ - ARNIA

To jest moja ulubiona piek

Lubię z tobąmawiać.

Nie chcę tego kup

Transfer negatywny w gramatyce – podstawowe błędy

Wszyscy Słowianie mają tendencję do używania końcówki „u” w bierniku liczby pojedynczej rodzaju żeńskiego (Piję kawu. Czytam książku.)

Rosjanie i Ukraińcy mieszają końcówki biernika i dopełniacza liczby mnogiej (Mam serdecznych przyjaciółek.). Dotyczy to także zaimków osobowych („ich” zamiast „je”).

Rosjanie i Ukraińcy nadmiernie zmiękczejzą albo nie zmiękczejzą tam, gdzie to konieczne (Studiuję na uniwersytetie.)

Wielu Słowian używa nieprawidłowo przyimków posługując się wzorem ze swojego języka, albo pisząc tak, jak zapisuje się je w ich języku (Jadę na autobusie. Pracuję s tobą.)

Rodzime wzory przenoszą też na czas przeszły. Rosjanie i Ukraińcy unikają końcówek osobowych (Ja był. Ja pisała.), a Czesi, Słowacy, Chorwaci i inni Słowianie z południa Europy używają form analitycznych (Ja som bil. Smo bili.)

Osoby posługujące się cyrylicą przenoszą ze swojego języka „e” zapisując w ten sposób polską sylabę „je” np. „esteśmy”, a także samogłoskę „y” uznając ją za polskie „u” (Myszę iść do domu.). Wszyscy Słowianie skłonni są zapisywać polskie „w” za pomocą litery „v” (Idziemy na pivo.).

Jeśli w moim języku jest, to po polsku mam

Rzeka –rijeka, reka

Morze -

Urząd -

Stół -

Chleb -

Historia -

Pisownia

Kalki z cyrylicy

Esli zamiast jeśli

Wyjek zamiast wujek

Pobić zamiast robić

Wykorzystać potencjał wynikający ze znajomości języka słowiańskiego i zasad pisowni tego języka: tam, gdzie jest r, po polsku będzie rz (rzeka), tam, gdzie jest rosyjskie ж – polskie ż (żona)

Zalecenia dla uczących – podsumowanie

Podanie prawidłowego wzoru

Rozwijanie kompetencji komunikacyjnej z naciskiem na PRODUKCJĘ (recepcja jest nieźle rozwinięta „na starcie”)

W obecnej sytuacji poprawność jest na drugim planie, ale rozwijanie kompetencji lingwistycznej (ze szczególnym uwzględnieniem grafii, słownictwa i gramatyki) jest konieczne ze względu na silny transfer negatywny.

Rozwijanie kompetencji socjolingwistycznej związanej z formami grzecznościowymi – nadużywanie formy „wy”.

Podanie prawidłowego wzoru tekstu i przetwarzanie tekstu

Zadania typu:

Przedstaw bohatera tekstu w pierwszej osobie.

Streść tekst w 10 zdaniach.

Napisz opowiadanie z punktu widzenia osoby x.

Napisz podobny list z punktu widzenia osoby x.

Napisz podobne pismo w języku oficjalnym (w miejsce „TY” użyj słów „Pan”, „Pani”).)

Napisz opowiadanie (albo dowolny inny tekst) z użyciem poniższych słów (tu proponuje się słowa nazywane „fałszywymi przyjaciółmi”).

Napisz poniższą historię w czasie przeszłym.

Przedstaw poniższą sytuację w trybie przypuszczającym.

Zadania gramatyczne zawierające następujące problemy:

Fleksja imienna – biernik kontra dopełniacz: „Mam sympatycznych koleżanek”.

Fleksja imienna – końcówki deklinacyjne biernika: „Lubię muzyku”.

Rekcja czasownika – narzędnik kontra mianownik: „Pracuję nauczycielem”.

Rekcja czasownika – dopełniacz kontra celownik: „Napisałem koleżance”.

Składnia zdania: „U mnie dwadzieścia lat”.

A co z alfabetem?

1. Wykorzystajmy go do nauki zapisu imienia.
2. Wykorzystajmy go do „zmniejszania dystansu”.
3. Wykorzystajmy go w naturalnej sytuacji komunikacyjnej, jaką jest literowanie swojego imienia i nazwiska.

PRZYKŁAD:

„Jak ma na imię twoja nauczycielka?”

„Magda”

„Czy możesz przeliterować jej imię?”

Czy możesz przeliterować swoje imię?

„Ż jak Żaneta”, „E jak Ewa”, „N jak Nadia”, „I jak Iwona”, „A jak Aneta”.

4. Wykorzystajmy go do rozpoznawania polskich nazw własnych wokół nas – imion kolegów, nazw miejsc „Żabka”, „Lewiatan”, „Ikea”, „Galeria Krakowska”, „Delicje”

Dziękuję za uwagę

i zapraszam

na kolejne spotkanie😊